

KESZTYŰSNÉ DR. DOBOS KATALIN

tanszékvezető főiskolai docens

SZTE JGYTFK

Szeged

Tájékoztató a technikatanárok VIII. Országos Konferenciájáról

A technika és életvitel oktatása a világon mindenütt, minden korban nélkülözhetetlen a fejlett és a fejlődéssel lépést tartani akaró országokban. Ez a gondolat fogalmazódik meg az évről-évre megrendezésre kerülő technikatanárok országos konferenciáin.

2003. áprilisában a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kara adott otthont a konferenciának, amely a „Technika-életvitel oktatása az uniós csatlakozás kihívásainak tükrében” címmel közvetlenül a csatlakozást eldöntő népszavazás utáni napokban zajlott.

A konferencia szervezői a SZTE JGYTFK Technika tanszékének oktatói és dolgozói voltak szoros együttműködésben a Technikatanárok Országos Egyesületének elnökségével. A rendezvény nagy érdeklődést váltott ki a közoktatásban, ill. a felsőoktatásban tanító pedagógusok, a technika oktatásért dolgozó munkatársak körében, így a résztvevők száma meghaladta a 100 főt. A három napos tanácskozáson közel harminc előadás hangzott el. A programot kiállítások, műhelymunkák és szakmai tanulmányút tette még változatosabbá, sokrétűbbé.

A konferenciára érkező kedves vendégeket *dr. Galambos Gábor* egyetemi tanár, a SZTE JGYTFK főigazgatója, *dr. Kozma József* Szeged Megyei Jogú Város alpolgármestere, országgyűlési képviselő és *Sípos János* közoktatási helyettes-államtitkár (Budapest) köszöntötte. Hangsúlyozták, hogy a „technikát oktató pedagógusok fontosnak tartják a megújulást és fáradtságot, anyagiakat nem kímélve tájékoznak a kutatási eredményekről, a fejlesztési tendenciákról, a felmerülő problémák megvitatásával pedig közösen gondolkodva keresik a megoldásokat, a legoptimálisabb lehetőségeket.” Hiszen fontos, hogy „a tananyag tartalmi változásai feleljenek meg a kor elvárásainak, mely szerint egy interaktivitáson felépülő világban mind az elméleti, mind a gyakorlati tudásnak könnyen mobilizálhatónak kell lenni. Ehhez pedig az iskolai oktatásban egyensúlyra kell törekedni az ismeretközlés és a tevékenységközpontú készségek fejlesztését célzó nevelés között.”

Az előadók között *Dr. Rosta István* főiskolai tanár, kari főigazgató-helyettes (Kaposvár) felhívta a figyelmet arra, hogy „nemzeti értékeinknek, tudománytörténeti és technikatörténeti eredményeinknek megbecsülésében, feltárásában és tanításában uniós tagságunk korszakában is meríthetünk majd” a korábbi korok tapasztalataiból. *Nyerges Gusztáv* a Szegedi Európai Unió Információs Pont igazgatója az Unió történetéről adott részletes tájékoztatást rámutatva a jelen feladataira és a jövő kihívásaira. A fenntartható fejlődés és a technika kérdéseiről szólva *Dr. Pitrik József* főiskolai docens (Szeged) az új technikai és életviteli szemlélet kialakítására hívta fel a figyelmet, hogy „gyermekeink és unokáink élhessenek még a megtépzott, de megújulható bolygónkon”. A múzeumok és interaktív játszóházak világába kalauzolta el a kollégákat *Dr. Kiss Sándor* főiskolai tanár, főigazgató-helyettes (Debrecen). A széleskörűen összeválogatott, bemutatott, személyesen készített anyag jól példázta a technika oktatás lehetőségeinek tárházát. Az értékek, érdekességek közvetlen bemutatása, magyarázata, értelmezése, az élmények átadása, a szemléletformálás, a tudományos ismeretek terjesztése, a megismerési vágy felkeltése, a példaadás mind-mind a technika tanár oktatási-nevelési eszköztárának gazdagságát igazolta.

A technikai műveltség alakításának stratégiai terveit elemezve *Kövári Istvánné* dr. tanszékvezető főiskolai docens (Szombathely) kiemelte többek között, hogy „a technikai műveltség olyan sajátos tudáskombinációt jelent, magatartásformát igényel, amely alkalmazott tudás-szintetizálja a különböző tantárgyak ismereteit”. Mindezen célok elérése a NAT felülvizsgálatát is igényelte, mely tevékenységről *Dr. Gaul Emil* tanszékvezető egyetemi docens (Budapest) tájékoztatta a jelenlévőket. A kulcsfontosságú kérdések mellett a legfontosabbnak tartotta, hogy „a munkavégzés, az iskolai tanóra élvezetes legyen, öröm legyen. A tanulóknak jó élménye legyen a technika órákról, hogy érezzenek rá legalább egyszer, hogy milyen jó egy gyakorlati kérdést eredményesen megválaszolni, élvezzék a jó munka örömét.” *Dr. Schiller István* egyetemi adjunktus (Budapest) a technika tantárgy tanításának szerepéről és fontosságáról beszélve felhívta a figyelmet arra is, hogy a tudásbázisú, informatikai alapú társadalomban az „új, és állandóan bővülő ismereteket csak átfogó, rendszerszemléletű gondolkodásmóddal lehet áttekinteni, rendszerezni, és a technikai rendszereket a bennük közös vagy hasonló jegyek alapján kell tanítani.” *Nagy Ferencné* (Nyíregyháza) a konstruktivizmust hangsúlyozta a technika tantárgy tanításában. *Velner András* főiskolai docens (Kaposvár) a technika tantárgy változása mellett kiemelte, hogy „a permanensen átalakulását szervező, új, reformált tantervi szabályozását készítő iskola tantárgyi struktúrájában helyünk és súlyunk megőrzéséhez – sajnos ahogy évek óta mindig is volt – ugyanilyen folyamatos és naprakész, reális tantárgyi önértékelésre és érdekérvényesítésre” is szükség van.

A tananyag változtatása mellett nem szabad megfélemlkezni a tanítási folyamatot irányító fiatal pedagógusok képzéséről sem. A felsőoktatás permanens fejlesztése is egyre nagyobb szerephez jut. „Olyan diplomás pedagógusokat, ill. szakembereket kell képezni, akik stabil, versenyképes szakmai ismeretekkel rendelkeznek, a munkaerő piac változásaihoz alkalmazkodni képesek, az új tanítási és tanulási módszereket, az állandó tananyag fejlesztést, az önművelést fontosnak tartják, rendelkeznek széleskörű intellektuális képességekkel.” Ezek a célok csak „a rendszer állapotának felmérésén alapuló jól kidolgozott fejlesztési stratégiával” érhetők el. Egy ilyen felmérés és eredményeit ismertette *Kesztyűsné dr. Dobos Katalin* tanszékvezető főiskolai docens (Szeged).

A technika tantárgy konkrét részterületeit kiválasztva több előadó mutatta be elképzeléseit, ill. a gyakorlatban megvalósított oktatási módszereit. Néhány kiemelt témakör a széles palettáról: textiltechnikák (*Pap Miklósné*, Tiszavárkony és *Sulák Istvánné*, Szolnok), ötletek a kerettanterv tananyagtartalmának feldolgozásához (*Kovács Sándorné*, Szeged), környezeti vizsgálatok (*Dr. Pitrik Józsefné*, Szeged), számítógépes programok alkalmazása (*Dr. Benkő Zsolt István*, Szeged), környezettudatos magatartásra nevelés (*Újhelyiné dr. Pető Éva* és *Mesterházy Ferenc*, Budapest), közlekedési ismeretek (*Dr. Gion János*, Szeged), közlekedésre nevelés (*Dr. Kemény Lajos*, Nyíregyháza), modellépítés (*Kundermann Róbert*, Ajka), anyagvizsgálat (*Sándorné dr. Tóth Zsuzsanna*, Szeged), ökológiai gazdálkodás (*Dr. Hegedűs Antal*, Szeged), környezetgazdálkodás (*Dr. Dózsa Gábor*, Szeged). Több előadó kereste a tantárgyak közötti kapcsolatrendszernek megfelelően az integrált oktatás lehetőségeit pl. a matematika és a technika között (*Dr. Kovács Zoltán*, Budapest), valamint az informatika és a technika között keresztantervi környezetben (*Szirmák József*, Budapest). Jelentős érdeklődést váltott ki a mozgás- és hallássérült tanulók integrált oktatásáról szóló előadás, mely általános iskolás gyermekek körében végzett, több éves munkát mutatott be (*Dobos Edit*, Szeged). A technika tantárgy oktatása a kerettantervek szerint a 9–10. osztályban nem kötelező. A konferencián a jelentkezőknek megfelelően mégis volt középiskolai szekció, ahol a résztvevők élénk eszmecserét folytattak az oktatási lehetőségekről. Nagy figyelemmel hallgatták a Hunveyor kísérleti gyakorló úrszonda használatát a középiskolai oktatásban (*Dr. Bérczi Szaniszló*, Budapest és *Kovács Zsolt*, Szombathely). A konferencia ideje alatt két kiállítás is volt: „Modellek a technika-oktatásban” (SZTE JGYTFK Technika tanszék szervezésében) és „Információszerzés a mező-

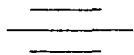
gazdaság területén a Kárpát medencében” címmel (tervezte és kivitelezte: *Dr. Pálfi György* nyugalmazott szakmúzeum igazgató). A megnyitón *Dr. Homor Géza* főiskolai docens, főigazgató–helyettes (Szeged) a vándorkiállítás történeti értékét hangsúlyozta, valamint a modellek oktatásba illesztési lehetőségeire hívta fel a figyelmet.

Az egyhangúan elfogadott határozati javaslatok között szerepeltek:

- A technika és életvitel műveltségi terület követelményeit **1–10 évfolyamig** dolgozzák ki.
- A közoktatás a technika és életvitel tantárgyat, mint önálló, kötött óraszámú és **kötelező jelleggel** tanítandó tárgyat őrizze meg és a kor követelményeihez alakítva fejlessze tovább.
- A technika és életvitel tantárgy **heti óraszám**a 1–6 évfolyamon 1–1 óra (ami a korábbi óraszámokhoz képest általában csökkentést jelent), 7–10 évfolyamon heti 1,5 óra legyen. Az óraszám csökkentése szemben áll a nemzetközi gyakorlattal.
- A tantárgy gyakorlatorientáltsága, a balesetmentes munkavégzés biztosítása szükségessé teszi a **csoporthontást**, a létszám felülről korlátozását.
- Fontos, hogy a gyermekek után járó **normatívából** a fenntartó és az iskolák vezetése kötelező jelleggel biztosítsa a feltételrendszert.
- Az oktatás szakmai színvonalának folyamatos emeléséhez a korszerű **eszközrendszer és anyagszükséglet** biztosítása államilag garantáltan szükséges.
- A technika tantárgy legyen kötelező a 9–10. évfolyamon és választható jelleggel lehessen **érettségi vizsgát** tenni.
- Erősíteni kell az **egyetemi szintű** technika–tanár képzést.
- Szükséges a **szaktanácsadói testület** országos szintű megerősítése, központi összefogása, számukra szabadidő biztosítása a szakmai, tudományos munka végzéséhez.
- A **központi műhelyek** szerepét erősíteni kell a megfelelő anyag és eszközellátás érdekében.

A konferencia zárásakor *Dr. Szabó Gábor* egyetemi tanár, a Magyar Innovációs Szövetség Felsőoktatási alelnöke a technika tantárgy jelentőségét hangsúlyozva a következőket mondta: „Igen sok további érvet is fel lehetne hozni a technika oktatás fontossága mellett, a legfontosabb azonban az, hogy ma már régen nem arról van szó, hogy ki-ki érdeklődése szerint eldönti, hogy kíván-e egyáltalán a technikáról valamit tudni, egy bizonyos szintű alpműveltség már olyan követelmény, mint az írni-olvasni tudás.”

A résztvevők a konferencia kiadvány átvétele után a következő IX. Technikatanárok Országos Konferenciája (2004) helyszínéként Zalaegerszeget fogadták el.

TISZTELETTELJES KÉRÉS ELŐFIZETŐINKHEZ!

Bízunk abban, hogy továbbra is töretlen támogatói, előfizetői maradnak lapunknak. Ennek reményében kérjük minden kedves Előfizetőnket, régieket és újakat, hogy a 2004. évi előfizetési díjat, amely 1100 forint, az alábbi számlára befizetni szíveskedjenek: OTP Csongrád Megyei Igazgatóság, Szeged, Módszertani Közlemények, 11735005-20003933.

Köszönjük megértésüket és támogatásukat.

A MÓDSZERTANI KÖZLEMÉNYEK KIADÓHIVATALA